

T.C.
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/14864

Sayı : B.15.0.SGB.02.610- 915
Konu : Yazılı Soru Önergesi

06 Temmuz 2010

008133

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: a) TBMM Başkanlığının 16.06.2010 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-49194 sayılı yazısı.
b) Başbakanlığın 18.06.2010 tarih ve B.02.0.KKG.0.12/106-221-13/2730 sayılı yazısı.

Muğla Milletvekili Sayın Fevzi TOPUZ'un, Sayın Başbakanımıza tevcih ettiği, Sayın Başbakanımızın da kendileri adına tarafımda cevaplandırılmasını tensip ettikleri, 7/14864 esas nolu yazılı soru önergesi, T.B.M.M. İç Tüzüğü'nün 99 uncu maddesi gereği, TTK Genel Müdürlüğü ve TKİ Genel Müdürlüğünden alınan yazılı bilgiler doğrultusunda aşağıda cevaplandırılmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Taner YILDIZ
Bakan

EKLER:

Ek-1 Önerge Cevabı (2 sayfa)

DAĞITIM:

Gereği:	Bilgi:
TBMM Bşk.	Başbakanlık

**MUĞLA MİLLETVEKİLİ SAYIN FEVZİ TOPUZ'UN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/14864)**

Sorular 1, 2:

İlk AKP Hükümeti'nin kurulduğu 2002 yılında Türkiye'de 2 milyon 319 bin ton taşkömürü üretimi yapılırken, özel sektörün üretimdeki payı yalnızca yüzde 3.2 olarak gerçekleşmiştir. Bu oran 2005 yılında yüzde 23.4'e fırlamış, ardından da 2006 yılında yüzde 34.3'e yükselmiş ve yine özel sektörün payı 2007 yılında yüzde 32.7, 2008'de yüzde 39.6, 2009'da ise yüzde 34.7 olmuştur.

Son açıklanan verilere göre 2007 yılında kömür madenciliği alanında iş kazası sayısı, 6 bin 293 olmuş. Bu sayı beklenen iş kazasına göre yüzde 1530 daha fazla gerçekleşmiş, 2008 yılında da bu alanda 5728 iş kazası gerçekleşmiş ve beklenen iş kazasından yüzde 1396 daha fazla kaza yaşanmıştır (Basından).

2007 ve 2008 yıllarında yaşanan iş kazaları, 2009 yılında da aynı hızını korumuştur. Bu kadar tehlikeli bir işte, normal olan, yüzde 100 iş güvenliğini sağlamak, fayda-maliyet analizine işçinin hayatını sokmamak, yıpranma payını adil bir şekilde sisteme sokmak ve işçinin emeğinin tam karşılığını vermek önce devletin sorumluluğundadır. Konuyla ilgili olarak;

- İş kazalarının önlenmesinde devletin sorumluluğu neden görülmemektedir? Sorumlular hakkında ne gibi işlem yapılmaktadır?
- Yaşanan ölümler bile kamu kurumlarını harekete geçiremiyor. Yaşanan son maden ocağındaki ölümler gerekli önlemler alınsaydı önlenemez miydi?

Cevaplar 1, 2:

Kamu Kurumu olan işyerlerinde 4857 sayılı İş Kanununun İş Sağlığı ve Güvenliğine ilişkin maddelerine ve bu konuda çıkarılan Yönetmelik hükümlerine titizlikle uyulmakta olup, aksinin düşünülmesi söz konusu olamaz. Örneğin son olarak Zonguldak ilinde maden ocağında meydana gelen kaza ile ilgili olarak, cezai yönden Zonguldak Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından olay tahkikat çalışması başlatılmış olup, halen devam etmektedir. Hukuki yönden ise TTK Genel Müdürlüğü tarafından zarar ziyan tespiti için tespit davası açılmıştır. Kazada ölen ve yaralananların yakınları tarafından iş mahkemelerinde TTK Genel Müdürlüğü ve özel şirket aleyhinde tazminat davası açılmıştır. Ayrıca, Maden İşleri Genel Müdürlüğü, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı müfettişleri ile Cumhurbaşkanlığı Devlet Denetleme Kurulunca yürütülen çalışmalar devam etmektedir.

Diğer taraftan, madencilik faaliyetlerinin Dünya standartlarında yürütülmesi için teknik ve idari yapılanmalar hızla yapılmaktadır. Çalışma ortamının daha da güvenli hale getirilmesi için teknolojik yenilenmeler ve çalışanların bilgilendirilmesine yönelik eğitim çalışmaları sürdürülmektedir. Bölgenin jeolojik koşulları da kazaların hızlı bir şekilde düşüş eğilimi göstermesini geciktiren bir rol oynamaktadır.

Soru 3:

Maliyetlerini aşağıya çekmek ve proje başına düşen karlılık oranlarını artırmak için güvenlik önlemleri hiçe sayılmaktadır. Özelleşme ile kaza sayısının orantısız artışı nasıl açıklıyorsunuz?

Cevap 3:

TTK Genel Müdürlüğü'nün rasyonel bir işletme haline getirilmesi, üretim ve verimliliğin artırılması, maliyetlerin düşürülmesi ve ülkemiz taşkömürü kaynaklarının etkin bir şekilde değerlendirilerek ekonomiye kazandırılması amacıyla yeni yapılanmaya gidilmiştir. "Yeniden Yapılanma Programı" kapsamında Kurumun önümüzdeki 30 yıllık bir dönemde istikrarlı bir üretimi gerçekleştirebilmesi için makro seviyede bir amenajman planı yapılmıştır. Bu plan içinde derinleştirilmekte-açılmakta-teçhiz edilmekte olan derin kuyulara paralel olarak ana kat galerilerinin de sürülmesi zorunluluğu ortaya konulmuştur. Bu doğrultuda yatırım programlarında önceki yıllara göre önemli artışlar sağlanmıştır.

Bu kapsamda ana kat hazırlıklarının bir an önce üretime hazır hale getirilmesi gerektiğinden hazırlık çalışmalarının ihale yolu ile gerçekleştirilmesi uygulamasına geçilmiştir. Yaklaşık 35 km galeri ihale edilmiş olup, bugüne kadar 21 km'si tamamlanmıştır. Tüm bu hazırlıkların tamamlanması sonucu yaklaşık 90 milyon ton rezervin üretime hazır hale geleceği değerlendirilmektedir.

Kurum sahaları 3213 Sayılı Maden Kanununa tabi olup, hukuku uhdelerinde kalmak kaydıyla rödovans karşılığı işletmecilik yapılan sahalarda, maden kanunu kapsamında denetimler titizlikle sürdürülmektedir. Bu sahalarda ayrıca Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğü yetkililerince de gerekli denetimler yapılmaktadır. Madencilik faaliyetlerinde özel sektörün etkinliğinin artış göstermesi ile kaza oranlarında artış oluyor gibi bir yaklaşıma Bakanlığımızca katılınmamaktadır. Özel sektörün çalıştığı sahalarda da denetimler yukarıda açıklanan kurumlar tarafından gereken sıklıkla yapılmaktadır.

Sorular 4, 5, 6:

- Maden işçileri içinde güvencesiz çalıştırma oranı nedir? Taşeronlaşma oranı özel ve kamu olmak üzere yüzde kaçtır?
- Memur ve işçi ayrı olmak üzere maden de çalışanların yüzde kaç sendikali olarak çalışmaktadır?
- Maden işçisi tam bir orta çağ karanlığına gömülmüştür. En doğal hakların kullanılmasına neden izin verilmemektedir?

Cevaplar 4, 5, 6:

Kurum'da çalışan işçiler 4857 sayılı İş Kanunu hükümlerine tabi olarak her türlü güvenceleri sağlanmak suretiyle çalıştırılmaktadır. Yine, Kurum'da çalışan taşeron işçi sayısı 5450 (%46), yevmiyeli elemanlarının sayısı ise 6361'dir (%54).

TKİ Genel Müdürlüğünde çalışan işçilerin tümü Türkiye Maden İşçileri Sendikası üyesi olup, diğer çalışanların da %53'ü sendikali hizmet vermektedirler. TTK Genel Müdürlüğünde yer altı ve yer üstünde çalışan işçilerin tümü Genel Maden İş Sendikasına üyedirler. Bu oran memurlarda %80 civarındadır.

Maden işçilerinin haklarının kullanılmasını engelleyici bir uygulama söz konusu değildir. Böyle bir durumun Kurum'a veya Bakanlığımıza bildirilmesi durumunda ivedilikle gereği yerine getirilecektir.